

левъ. На, ето истински.... Това което ми трѣбва. Отъ смъртта не са боятъ, а са боятъ отъ позорѣтъ.

Неговийтъ корпусъ и сега са отличава съ такъвъ духъ. Въ мирно время той умѣше още по-високо да вдигне въ солдатинѣтъ съзнанието на собственото достоинство. Каква трудна задача прѣдетоу на новийтъ командиръ на този корпусъ.... И какъ велика ще бѣде неговата нравственна отговорностъ, ако той не умѣе да поддържа този ежция.... Скобелевъ по длѣжностъ и по *другарски* (азъ нарочно подчертавамъ тази дума) разговарюваше съ солдатитѣ и едвѣмъ ли другадѣ-пѣждѣ бѣше тъй силна властѣта на офицеритѣ, тъй строга дисциплината както у него.... Той бѣше не отъ тѣзи генерали, които любѣтъ войскитѣ си, когато тѣ са нахождатъ отъ тѣхъ на прилично разстояние и викатъ ура.... Напротивъ, изнеженныйтъ, разгеленныйтъ, отвратителныйтъ Скобелевъ, умѣше да живѣе еднакъвъ животъ съ солдатинѣтъ, като раздѣляше съ него калѣта и лишения на траншеи, и така да живѣе, щото на солдатинѣтъ това даже никакъ и удивително не бѣше....

— Виждашь го тозъ часъ, че той отъ земята! Говоряхъ за него солдатитѣ.

— Какъ това отъ земята? Питамъ азъ.

— А тъй, дѣдо му земята е работилъ.... Ето и на него това останѣло.... Той насъ да ни разбира може.... А тѣзи които сѣ благородни, тѣ да разбирѣтъ насъ не могатъ.... Тѣ по нашему и да говорятъ не могатъ....

А между прочемъ даване воля въ неговѣтъ отрядъ за никого нѣмаше.

Другаръ въ антрактитѣ, на бивака, въ рѣдкитѣ периоди на отпочивката, той въ врѣме на дѣло са явяваше суравъ и вѣскателенъ до крайностъ. Тукъ вече за нищо нѣмаше оправдание.... Нѣмаше свои, нѣмаше и чужди, или не, събрѣхъ, на своиѣ — първийтъ корпусъ въ челото, самата най-трудна задача, най-тѣжкитѣ лишения.

— Който иска съ мене, да бѣде на вѣчко готовъ....

Удивлявахъ са, че той дружеше съ всякой офицеринъ. Истинна. Прапорщика, който по другарски пияше вино на една масса съ него, на другийтъ день по неговата заповѣдъ умираше, като подаваше първий примѣръ на своиѣ солдати. Скобелевата дружба даваше не права, а обязанности. Скобелевътъ приятель длѣженъ бѣше да слѣдува въ всичко неговѣтъ примѣръ. Тамъ, гдѣто страннийтъ извинявахъ и милувахъ, на приятельтъ нѣмаше ни оправдание, ни прощаване....